

Droogte:
beleggen in het heetst van de strijd!

Deze zomer worden veel landen getroffen door lange perioden van droogte. De droogte vormt risico's voor het milieu en de maatschappij, waarvan de meest waarschijnlijke en ingrijpende worden vermeld in het Global Risks Report 2018 van het Wereld Economisch Forum. Het gaat om extreme weersomstandigheden, watertekort, voedseltekort, verlies aan biodiversiteit en de ineenstorting van ecosystemen en grootschalige migratie.¹ Voor beleggers leidt de droogte tot zowel financiële risico's als commerciële kansen.

Er zijn mensen die de droogte zien als een extreme weersomstandigheid die te wijten is aan klimaatverandering, maar anderen beschouwen het als een uitvloeisel van de hittegolf die we nu eenmaal af en toe meemaken (en die deze keer wat langer duurt dan verwacht). Zo hebben sommige landen en bedrijven zich dan ook goed voorbereid op nog extremere droogteperiodes, terwijl anderen het erop houden dat extreem droge periodes in de nabije toekomst niet vaker zullen voorkomen dan anders. Ze zetten in op de incidentele schaarste op de markt met de daaruit voortvloeiende stijgingen van grondstoffenprijzen. Wat is de beste strategie?

GEVOLGEN VOOR MILIEU EN MAATSCHAPPIJ

Droogte neemt verschillende vormen aan en houdt verband met andere klimaatgerelateerde parameters met gevolgen voor milieu en maatschappij. Een rechtstreeks gevolg van droogte is de toenemende druk op de watervoorraden waardoor er minder water beschikbaar is. De agrarische sector ervaart de duidelijke gevolgen daarvan. Naar schatting is de kans 1 op 20 dat door hitte, droogte en overstromingen de maasoogst van de grootste producenten in China en de Verenigde Staten elke 10 jaar mislukt.² Dat betekent dat voor elke graad Celsius dat de temperatuur stijgt, de opbrengst van mais, soja, tarwe en rijst kan afnemen met 3,1% (soja) tot 7,4% (mais).³ Bovendien heeft droogte invloed op de biodiversiteit, bijvoorbeeld doordat er veel minder insecten zijn die een cruciale rol spelen in de voedselsystemen. Daarnaast heeft de droogte ook een negatieve weerslag op de natuurlijke verdedigingsmechanismen van planten en op de voedingswaarde van gewassen, met name in combinatie met de wereldwijde verhoging van de CO₂-uitstoot.

Een ander indirect gevolg is de toename van hittegolven, die grote gevolgen kunnen hebben voor de elektriciteitssector. Wanneer er veel behoefte is aan afkoeling, stijgt de vraag naar energie sterk. In het noorden van China heeft de droogte bijvoorbeeld geleid tot een verhoging van het energieverbruik met 6,3% waardoor het land is overgestapt van waterkrachtcentrales op kolencentrales. Dit voedt dan weer de cyclus van interactieve gevolgen in de vorm van koolstofemissie. Ook wordt het door de droogte lastiger om energiecentrales afdoende te koelen, met het risico op storingen en uitval.

De hitte en het tekort aan schoon drinkwater/voedsel zetten mensen ertoe aan te verhuizen naar plaatsen waar de omstandigheden beter zijn. Dit leidt tot migratiestromen met onbekende politieke en economische effecten. Dit risico werd ook door Generaal Middendorp, adjudant in buitengewone dienst van de Nederlandse Koning, benadrukt toen hij aandacht vroeg voor de destabiliserende werking van verwoestijning voor de situatie in het Midden-Oosten.

Dit is een publicatie van ons ESG-team van 8 professionals met een gemiddelde ervaring van 10 jaar in de industrie.

ACTIAM is dé verantwoorde vermogensbeheerder voor ruim één miljoen mensen. Wij beheren - met ruim 100 medewerkers - een vermogen van € 54,1 miljard (december 2017) voor verzekeraars, pensioenfondsen, banken en intermediairs. ACTIAM belegt voor haar klanten om niet alleen een optimaal financieel rendement te behalen, maar ook een maatschappelijk rendement. Dit doen wij door rekening te houden met de gevolgen voor het milieu en de maatschappij en verantwoorde beleggings-oplossingen voor het brede publiek te blijven ontwikkelen.

CONTACT

Marketing & Communications

+31-20-543 6777

Sales

+31-6-1033 4619
+31-6-4409 3746

marcom@actiam.nl

www.actiam.nl

¹ http://www3.weforum.org/docs/WEF_GRR18_Report.pdf

² Kent, C., E. Pope, V. Thompson, K. Lewis, A. A. Scaife, en N. Dunstone. 2017. "Using Climate Model Simulations to Assess the Current Climate Risk to Maize Production". *Environmental Research Letters* 12 (5). <http://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/aa6cb9/meta>

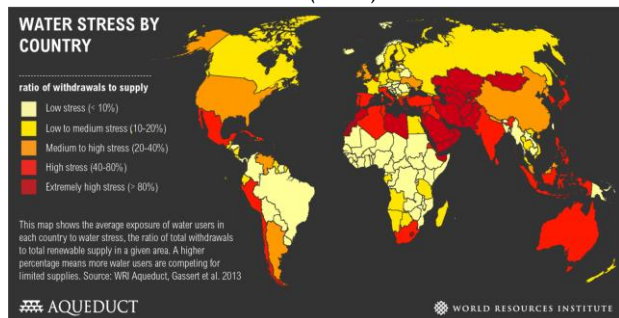
³ Chuang Zhao, Bing Liu, Shilong Piao, Xuhui Wang, David B. Lobell, Yao Huang, Mengtian Huang, Yitong Yao, Simona Bassu, Philippe Ciais, Jean-Louis Durand, Joshua Elliott, Frank Ewert, Ivan A. Janssens, Tao Li, Erda Lin, Qiang Liu, Pierre Martre, Christoph Müller, Shushi Peng, Josep Peñuelas, Alex C. Ruane, Daniel Wallach, Tao Wang, Donghai Wu, Zhuo Liu, Yan Zhu, Zaichun Zhu, en Senthold Asseng. Temperature increase reduces global yields of major crops in four independent estimates. *PNAS* August 29, 2017. 114 (35) 9326-9331; gepubliceerd voorafgaand aan uitgave in druk, 15 augustus 2017.

WELKE FINANCIËLE RISICO'S BRENGT DE DROOGTE MET ZICH MEE?

De met droogte samenhangende financiële risico's kunnen zowel voortkomen uit klimaatgerelateerde risico's op de lange termijn als uit financiële kosten op de korte termijn. Dit laatste kwam bijvoorbeeld recentelijk naar voren bij Energias de Portugal (EDP). De opbrengsten voor het 2e kwartaal 2018 van dit bedrijf worden hoogstwaarschijnlijk beïnvloed door de aanhoudende droogte op het Iberisch schiereiland. Het bedrijf heeft zijn voordelige waterkracht-energie moeten vervangen door een duurdere conventionele energiebron. In 2017 hadden verschillende periodes van droogte het bedrijf al een negatief effect van zo'n € 300 miljoen gekost.

Ongeacht wat uw vooruitzichten als financiële instelling zijn, u doet er goed aan de aan droogte gerelateerde risico's en kansen in kaart te brengen. Eén van de tools die zijn ontwikkeld om financiële instellingen te helpen bij het identificeren van de risico's van hun portefeuilles, is de tool voor het testen van droogtestress.⁴ Deze geeft inzicht in de waterrisico's waaraan bedrijven worden blootgesteld en de faalkans van het bedrijf, aan de hand van verschillende scenario's. De uitkomsten omvatten de rechtstreekse risico's die samenhangen met de beschikbaarheid van water maar ook indirecte gevolgen zoals watertekort en verstoringen in de toeleveringsketen vanwege waterschaarste.

Verwacht wordt dat een toenemend aantal bedrijven en financiële instellingen via verschillende scenario's inzicht gaan verschaffen in de gevolgen van klimaatgerelateerde kwesties, zoals droogte, voor het creëren van ondernemingswaarde (ook een aanbeveling van de *Task Force on Climate-related Financial Disclosures* (TCFD)).

DISCLAIMER

ACTIAM NV beoogt juiste en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. ACTIAM kan de nauwkeurigheid en volledigheid van de in deze presentatie verstrekte informatie (hierna te noemen: de informatie) echter niet garanderen. De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of tyfouten bevatten. ACTIAM geeft geen uitdrukkelijke of stilzwijgende garanties over de vraag of de door deze presentatie verkregen informatie juist, volledig of actueel is. ACTIAM NV is niet verplicht de verstrekte informatie aan te passen of onnauwkeurigheden of fouten te verbeteren. De ontvangers van deze informatie kunnen geen rechten daaraan ontleen. De in deze presentatie verstrekte informatie is gebaseerd op historische gegevens en vormt geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet gelijk aan de informatie die door ACTIAM voor interne doeleinden wordt gebruikt. ACTIAM garandeert niet dat de kwantitatieve rendementen/winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte informatie hetzelfde zullen zijn als de mogelijke winsten en resultaten volgens de waarderingsmodellen van ACTIAM NV. De bespreking van de aan informatie verbonden risico's mag niet worden beschouwd als een uitputtende opsomming van alle terugkerende risico's. De ontvanger mag de hier vermelde informatie niet opvatten als zakelijk, financieel, beleggings-, afdekkings-, handels-, juridisch, regelgevings-, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik daarvan. De beslissingen die op basis van de informatie worden genomen zijn voor rekening en risico van de ontvanger. De ontvanger kan derhalve geen rechten ontleen aan de verstrekte informatie.

4 <https://www.ceres.org/sites/default/files/reports/2017-02/Water%20Toolkit/Water%20Toolkit%20Case%20Study%20PDFs/IWT%20Case%20Study%20-%20Citi.pdf>

MAAR DROOGTE BIEDT OOK FINANCIËLE KANSEN

Agrarische bedrijven kunnen op korte termijn voordeel kunnen behalen uit droogte wanneer de opbrengsten van de gewassen op de markt of voor een deel van het jaar tegenvallen, zodat door schaarste de prijs wordt opgedreven. Voor de langere termijn doen zich kansen voor in de vorm van technologische innovatie zoals droogtebestendige hybriden of nutriënt-efficiënte genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) om een mogelijk voedseltekort tegen te gaan. Ook op het gebied van een verbeterde toegang tot schoon drinkwater worden er veelbelovende initiatieven ontwikkeld, zoals zuiveringstechnieken voor afvalwater die voordeliger kunnen worden dan ontziltingsinstallaties of ontvochtigingstechnologieën, waarbij water wordt verkregen uit verdamping. Innovatie roept om onderzoek naar de langetermijneffecten op het maatschappelijk welzijn.

Voordeel behalen uit droogte in de financiële sector kan door financiering van behoud en herstel, bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed en stedelijke zones waarin groen, bodem en natuurlijke processen worden geïntegreerd. Ook het financieren van duurzame landbouw via bedrijven die bepaalde boomsoorten planten die veel schaduw geven, de bodemtemperatuur omlaag brengen en het vocht in de bodem vasthouden.

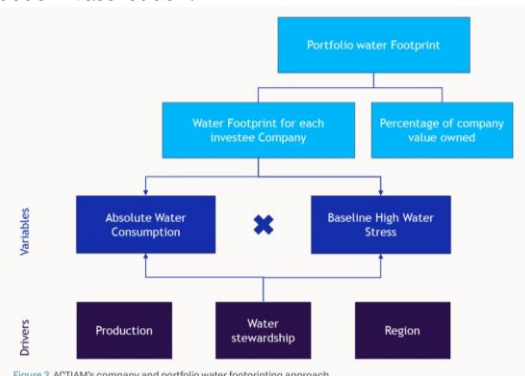

Figure 2. ACTIAM's company and portfolio water footprinting approach.

Er zijn dan ook diverse redenen waarom beleggers zich zouden moeten bekommeren om droogte en de vele gevolgen die daarmee samenhangen.

Want één ding is zeker: er staat ons een onzekere, maar spannende tijd te wachten.